

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2/2019
29.01.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4116/18 од 06.09.2018. године, у седници одржаној 29.01.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4116/18 од 06.09.2018. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 182932/16 од 19.04.2018. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу одговарајуће месечне износе на име накнаде штете по основу неисплаћених пензија за период од 01.05.2013. до 01.11.2017. године са каматом за период доцње, све ближе означено у том ставу. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца да му тужени исплати одговарајуће месечне износе на име накнаде штете по основу неисплаћених пензија за период од 01.03.1999. до 30.04.2013. године, као и за период од 01.05.2013. до 01.11.2017. године са каматом све ближе описано у том ставу. Ставом трећим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда, док је ставом четвртим изреке, обавезан тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 141.750,00 динара, са законском затезном каматом од наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4116/18 од 06.09.2018. године, ставом првим изреке, одбијене су жалбе тужиоца и туженог као неосноване и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П 182932/16 од 19.04.2018. године у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке у пресуди Првог основног суда у Београду П 182932/16 од 19.04.2018. године, тако што је обавезан тужени да исплати тужиоцу износ од 221.230,00 динара на име трошкова парничног поступка са законском затезном каматом почев од 19.04.2018. године до исплате, све у

року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију. Из навода ревизије произилази да је иста изјављена због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном применом члана 404. ЗПП ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је најпре испитао дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, па је нашао, с обзиром на висину опредељене вредности спора која се оспорава у ревизији, да је ревизија дозвољена сходно члану 403. став 3. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде поступка се у ревизији не указује.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем туженог (Филијале у Приштини) од 15.07.1997. године тужиоцу је признато право на инвалидску пензију почев од 26.05.1997. године. По наведеном решењу тужиоцу је пензија исплаћивана до половине фебруара 1999. године, када је тужени обуставио исплату. Тужилац се обратио туженом захтевом 27.05.2013. године за успоставу исплате пензије, а који захтев је одбијен решењем туженог од 04.07.2014. године. Тужилац је остварио право на новчану накнаду почев од 01.01.2013. године, коју му међународна администрација на Косову и Метохији исплаћује у износу од 112 евра месечно. Према налазу и мишљењу судског вештака за економско-финансијску област, износ неисплаћених пензија тужиоцу за период од 01.03.1999. до 31.10.2017. године износи 8.905.746,39 динара и то без умањења за износ исплаћен од стране администрације на Косову и Метохији, док је умањење за ове месечне износе (од по 112 евра месечно) тај износ у истом периоду у висини од 8.130.670,36 динара.

При овако утврђеном чињеничном стању, полазећи од одредбе члана 172. ЗОО, члана 58. Устава Републике Србије и члана 1. протокола 1 уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода као и правног става израженог у пресуди Европског суда за људска права у случају Рудић против Србије број 31925/08 од 17.04.2012. године, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца делимично основан и то за период од 01.05.2013. до 01.11.2017. године за неисплаћени износ пензије и то делимично са каматом за период доцње све ближе означено у ставу 1. изреке. При томе, првостепени суд налази да је тужиоцу решењем од 15.07.1997. године признато право на инвалидску пензију почев од 26.05.1997. године и по наведеном решењу му је исплаћивана пензија до фебруара 1999. године када је тужени обуставио исплату. Према члану 6. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да права из пензијског и инвалидског осигурања не

застаревају, осим права на потраживања доспелих, а неисплаћених износа у случајевима утврђеним законом. Сходно томе произилази да је неправилним радом државног органа овде туженог, тужиоцу проузрокована штета у смислу одредбе члана 172. ЗОО јер истоме није исплаћивана пензија за период од 01.05.2013. до 01.11.2017. године, па је суд тужбени захтев у том делу усвојио, с тим што је делимично одбио тужбени захтев за износ који је тужилац остваривао наплатом износа од 112 евра месечно од стране администрације на Косову и Метохији, а везано за тај период. У погледу потраживања тужиоца за период од 01.03.1999. до 30.04.2013. године, с обзиром да је тужилац поднео тужбу у овој правној ствари дана 15.06.2018. године, првостепени суд налази да је тужбени захтев неоснован из разлога што је наступила застарелост потраживања износа за тај период сходно одредби члана 376. ЗОО. Према члану 361. став 1. ЗОО прописано је да застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавеза уколико са појединим случајевима није шта друго прописано. Произилази да су потпуно застарела потраживања тужиоца почев од марта 1999. закључно са мајем 2013. године услед протекла трогодишњег рока, па је део тужбеног захтева тужиоца у том делу одбио као неоснован.

Апелациони суд, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог је потврдио првостепену пресуду и у свему прихватио разлоге које је у образложењу пресуде изнео првостепени суд. Правилно закључује другостепени суд да је одредбом члана 176. ЗОО прописано да се обавеза накнаде штете сматра доспелом од тренутка настанка штете. Тужиоцу је штета настала оног дана када му није исплаћена пензија, односно оног дана када му је требала бити исплаћена по важећим прописима. Правилно је оценио другостепени суд да је износе који тужиоцу нису исплаћени за период од 01.05.2013. до 01.11.2017. године требало умањити за износе које је добијао од администрације на Косову и Метохији у висини од 112 евра месечно, а правилана је оцена другостепеног суда да је првостепени суд правилно одлучио када је утврдио да је део тужбеног захтева тужиоца за период од 01.03.1999. до 30.04.2013. године застарео сходно одредби члана 376. ЗОО.

Оцењујући наводе ревизије, Врховни касациони суд налази да се закључак и одлука другостепеног суда заснива на правилној примени материјалног права уз правилну оцену да је нижестепени суд правилно и потпуно утврдио чињенично стање.

Неприхватљиви су наводи из ревизије да се у овом случају мора поћи од принципа неприкосновености уживања сопствене имовине у смислу чињенице да је држава у овом случају дужна да плати све заостале износе пензија са припадајућом каматом од 1999. године, те да је такав став заснован и у пресуди Врховног касационог суда која је базирана на пресуди Европског суда за људска права у Стразбуру од 17.04.2012. године где је констатовано да нема застарелости, а ово из следећих разлога. Потребно је пре свега разликовати право на уживање имовине од права на исплату повремених давања ако је право признато самом одлуком надлежног државног органа што у овом случају и постоји јер је тужиоцу решењем тужене од 15.07.1997. године признато право на инвалидску пензију почев од 26.05.1997. године и та пензија му је једно време уредно исплаћивана. Стечено право тужиоца на пензију представља његову имовину чије је мирно уживање гарантовано и чланом 58. Устава Републике Србије као и чланом 1. протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту права и

основних слобода што је и констатовано у пресуди Европског суда за људска права у случају Рудић против Србије број 31925/08 од 17.04.2012. године. Међутим, у овом случају код тужиоца се не доводи у питање његово право на пензију и на исплату месечних износа који нису застарели с обзиром да члан 6. став 2. Закона о пензијском и инвалидском осигурању прописује да права из пензијског и инвалидског осигурања не застаревају осим права на потраживање доспелих, а неисплаћених износа у случајевима утврђеним законом. У овом случају везано за доспеле, а неисплаћене износе примењује се рок застарелости који прописује Закон о облигационим односима што је другостепени суд правилно оценио.

Нису од значаја и наводи из ревизије тужиоца да је у овом случају требало применити ставове који су изражени у пресуди Европског суда за људска права у Стразбуру од 17.04.2012. године (случај Рудић) јер питање трогодишњег рока застарелости из члана 376. Закона о облигационим односима у том случају није ни било постављено. Постојање законског рока застарелости није само по себи неспојиво са Конвенцијом и протоколима уз њу (што регулише Параграф 97). Дакле, сасвим је јасно да треба разликовати право на пензију као део права на имовину од права на исплату доспелих потраживања која су по закону застарела, што је у овом случају све правилно утврђено.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе ревизије али налази да исти нису од посебног значаја за доношење другачије одлуке.

Из напред наведених разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић